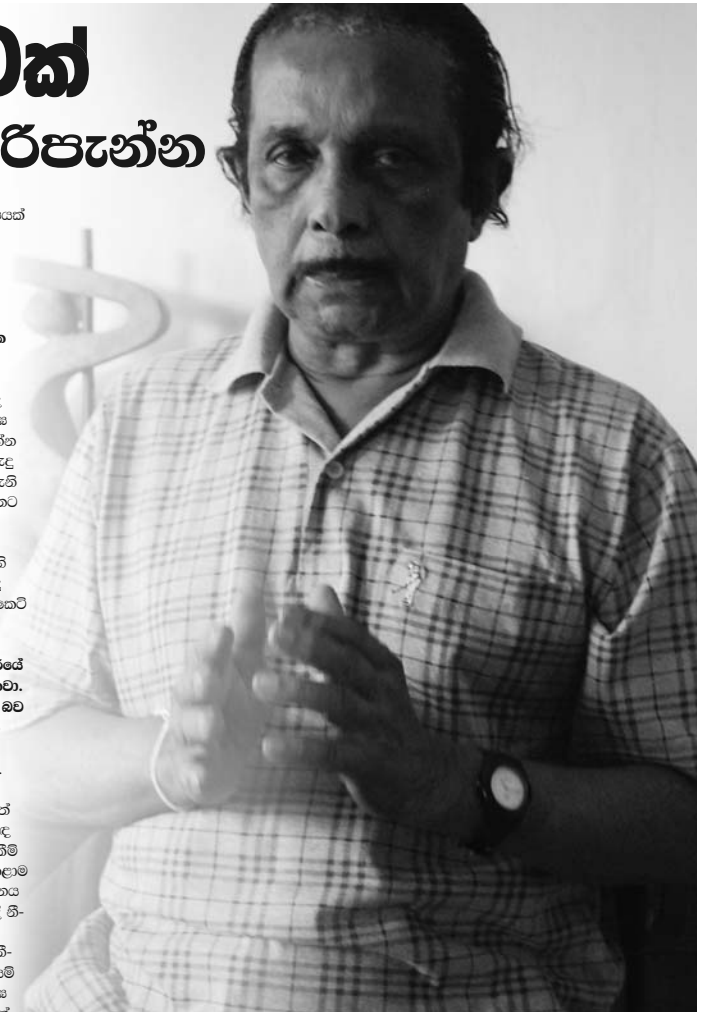

සංගීතය භාවනාවක්

සංගීතයේ අතිලී මිහිරිපැන්හ

සංගීතයේ අතිලී මිහිරිපැන්හින් දගක ගණනාවක් පුරා ලාංකේය සංගීත ක්ෂේත්‍රයේ ශාස්ත්‍රීය සංගීතයේ උන්නතිය වෙනුවෙන් සිය දායකත්වය ලබාදුන් ප්‍රචීණ සංගීතවේදියෙකි. ඔහු විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද නව සංගීත භාවනායන් මෙවර පමණක් නොව විදේශ රටවල පවා වටහෙන්නී ඇතැයුමට ලක්විය. සංගීතය පිළිබඳ විවිධ අන්දමට බැලීම කරමින් දීර්ඝ කාලයක් කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ කවිකාවාචයවරයකු ලෙසද කටයුතු කළ මිහිරිපැන්හායන් මේ වන විට ක්ෂේත්‍රයේ කටයුතුවලින් මද ඉසිලුවක් ලබා නිවෙසට වි සිටින අවස්ථාවක් “සන්නය” සමඟ මෙසේ සභාද සංවාදයකට එක්විය.

ඔබගේ නම යෙදෙන බොහෝ තත්වල නමට ඉදිරියෙන් සඳහන්වන විශේෂණ පදයක් තිසනවා කැලැසිකල් මියුසිසියන් කියලා. මේ යෙදුම ඔබ විසින් ඔබ සඳහා යොදාගත්තක් නොවුණත් මෙයින් ඉදිරිපත් කෙරෙන අදහස පිළිබඳ ඔබේ අදහස මොනකද කියන හැකිත් අපේ කතා කරන මෙන් මම කැමතියි.

මම වන්නේ මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථයක් ලෙසි. මගේ මුළු ජීවිතයම කැලැසිකල් මියුසිසියන් ලෙසි. ශාස්ත්‍රීය සංගීතය වෙනුවෙන්. මම සරළ ශ්‍රී ගායකයෙක් වන ප්‍රධානියෙක් වෙමි. මම සියට සියක්ම හදාරාලා තියන්නේ ඉන්දියන් කැලැසිකල් මියුසිසියන්. මම ළමයින්ට උගන්වන්නෙත් එයයි. කවුද විවිධ සිතේ නම් ගහන්නෙත් හැ.

හැහැ. හමුත් මේ සංගීතයෙන් අපිට වන්න රුපයක් මැනවි වෙලා කියලා. මම කිව්වා මම අතියක් කැමති කියලා. ඔහු 150ක සිමිපති වාදක මණ්ඩලයක් යොදවාලා එය කලා.

සරළ සංගීතයයි ඔබ පැහැදිලි කරන ශාස්ත්‍රීය සංගීතයයි දෙක එකිනෙකින් වෙනස් නම් ඒ දෙක වෙන්කෙරෙන සිමා මායිම මොනකද කියලා පැහැදිලි කළ හැකිද? ශාස්ත්‍රීය සංගීතය තුළ යෑම විටම වියය පිළිබඳ ගැඹුරු දැක්මක් ඇතුළත්වෙනවා. එය ඉතා දීර්ඝ කාලයක් හැදෑරිය යුතුයි. හැකිව තිබීමනා කරන්න බෑ. ඊට සාකච්ඡා කරනවා ඇතිමෙන් අවුරුදු පහළොවක් විතර එය හැදෑරීමට පසුවයි. එවැනි හැදෑරීමකින් ලබන දැනුමෙන් මිහිසුන්ගේ හදවතට දැනෙන විදිහට වාදනය කරන්න හැකියාව ලබන්නවා. සරළ සංගීතයේ එවැනිමක් හැහැ. සංගීත කණ්ඩා, පදමාලාව, ගායනය පමණයි එහි ඇතුළත් වන්නේ. කෙටි කාලයකින් ඒ ඊක පුරුදු පුහුණු කළ හැකියි. ඒ වගේම එහි පැවැත්මක් කෙටි කාලයයි.

ශාස්ත්‍රීය සංගීත අභ්‍යන්තර මගින් හෙතෙම පරිසරයේ වෙනස්කම් පවා කළ හැකි බව අපි අපා තිබෙනවා. ඇතැම් රාග වාදනය කිරීමෙන් වැස්ස ඇතිවන බව අපා තිබෙනවා. මේ පිළිබඳ ඔබගේ අදහස සහ අත්දැකීම් මොනවගේද? ඒක අධ්‍යාත්මික බලයක් සමඟ එක හැකියාවක්. අද්විතීය නියමය. හමුත් දුක් රහනක්-වනක්දැ කොහෙටත් හැනේ. ඒ වගේම අද්විතීය සංගීතය තියනවා. හමුත් යම් කාලයක ඒ පිළිබඳ තිබුණා පරිචය අද හැහැ. ඒ කියා අද ඒ අත්දැකීම් ලබන්නේ බැහැ. දීපක් කියන රාගය වාදනය කලාම ගින්දර ඇතිවෙනවා. මේක මලක් රාගය වාදනය කලාම වැස්ස ඇතිවෙනවා. රෝමය ගිනි ගහිද්දී ගි-රෝ විණා වාදනය කලා කියන කතාව අහලා තියනවානේ. එහි සැබෑ කතාව වෙනත් එකක්. ගි-රෝ කියන්නේ අති දක්ෂ සංගීතඥයක්. ඔහු යම් අවස්ථාවක කණ්ඩායම දෙකකට දීපක් සහ මේක මල්ගාර් රාග දෙක පුහුණු කරවනවා. එහිදී දීපක් රාගය වාදනය කරනවිට එක්වරම ගින්නක් ඇතිවෙනවා. මේක දැක්වීමේදී කලබල වෙනවා. හැකිත් තියේ කලබලයක් හැකිව මේක මල්ගාර් රාගය වාදනය ආරම්භ කරනවා. ඒ වැස්සෙන් ගින්න තිබා දමන්න. හමුත් ඒ බව හොඳින් මිහි-සු කෑ ගැහුවා මෙහෙය ගිනි ගහිද්දී ඊජිප්තුවෝ විණා වාදනය කරනවා කියලා. ඒ අතියේ යම් කාලයක තිබුණා තත්වයක්. ඔය වගේ තවත් අතීත කතා තියනවා.

සංගීතයේදී භාවිතා වන කොතෙකුත් ආකර්ෂණීය ඔවුන් තුළ ඇ.

සංගීත ශාණ්ඩ තිබියදී ඔබ ඇයි බටහනලාව සහ එස්ට්වස් හැදෑරීම තෝරාගන්නේ?

මම හයේ හතේ පන්තිවල ඉගෙන ගත්ත කාලේ ඉය්යෙහේ යහකොට පොත් මිටිය ඇතෝ බටහනලාවක් තිබුණා. මට හරියටම මතක හැ කොහෙන් ලැබුණා එකකද කියලා. සමහර වෙලාවට කාහෙන් හර තැති ලැබුණා එකක් වෙන්න ඇති. විල්වික වෙලාවක් ආව ගමන් බටහනලා ගහන එක තමයි කලේ. මම ඉගෙන ගත්තේ පිළියන්දල මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයේ. මුල් කාලේ ඉඳලම මම බටහනලා සංගීතයට යොදාගන්නේ ඔය පසුබිම තියා වෙන්න ඇති. පසුව මම බටහනලා ඉගෙන ගත්ත එහිවිට වන්නේ එහිවිට සමඳිවාකර මගහගන් මුලික දැනුම ලබාගෙන. ඒ කියා එහිදී තවදුරටත් එස්ට්වස් හදාරන්න පහසුවක් ලැබුවා.

බටහනලා වාදනය සමඟ බැඳුණු යම් අඟුන සංකල්ප තියනවා. ඒවා හැන ඔබට කිව හැක්කේ කුමක්ද?

ක්‍රිෂ්ණා අදවියත් බටහනලාව වාදනයෙන් ගෝවිත් තමන් වෙත කැඳවා ගන්නා බවට දේව සංකල්පයක් තියනවා. ගෝවිත් කියන්නේ දේවත රුණියක්. ක්‍රිෂ්ණාට එතරම් දේවත බවට හදාලා වාදනය කළ හැකි බවයි ඉන් කියවෙන්නේ. ඇතැම් අයගේ මතයක් තියනවා බටහනලා වාදනය කරන කොට කිය එතරවා කියලා. මගේ සීයා කොතෙකුත් ගිරියා හරිය පැත්තක තිබෙනවා මම වාදනය කරන එක හතර කරනවා කියලා. හැබැයි කවුද විතර එතරම හයෙන් ආවේ හැහැ. බටහනලා ගහනකොට කිය එතර විටයි ගිනිට කන් තියනවද කේද අහන්න. හැනේ.

සංගීතය භාවනාවක් කියන අදහස වර්තමානයේ කතාබහට ලක්වෙනවා. ඔබත් සංගීත් භාවනා අදහස කරනවා. කොහෙමද මේ සංගීතය හා-වනාවක් වෙන්නේ? උදාහරණයක් කියන්නම්. දැනට අවුරුදු තුන හමා රටට විතර ඉය්යෙහේලා මම එක් අවස්ථාවක සංගීත පැත්තකගේ හැරියට කල්කටා මියුසිසියන් කොලේජ් එකට ගියා. එය විශාල සංගීත ආයතනයක්. ඒ ආයතනය මගේ ප්‍රධානියෙක් සංවිධානය කලා. ඒ කාලේ මම සංගීත භාවනා හැන පර්යේෂණ කරමින් ඉන්න කාලේ. ඒ කියා ප්‍රධානියේදී මම ඒ හැන පැත්ත කලා. පසුව බටහනලා වාදනය ආරම්භ කලා. මම සාමාන්‍යයෙන් බටහනලා වාදනය කරන්නේ ඇස් පියාගෙන. විනාඩි විස්සක් විතර බටහනලා වාදනය කරලා අවසන් කලා. සාමාන්‍යයෙන් ඒ විදිහට ප්‍රධානීක ආගනවානේ ඉවරවෙන කොට රසිකයන් අත්පිඩි ගහනවානේ. මට කිසිම අත්පිඩි කේදයක් ඇසුණේ හැ. මට යම් කිසි පැරදිමක් වුණාද කියන දෙගිඩියාවෙන් ඇස් ඇරුලා ගාලුව දිනා බැලුවම මම දැක්කා ආසනවල ගිටුපු පිරිසෙන් පුළු පිරිසක් හැන අහක් සියළුදෙනා බිම වැඩිවෙලා ඉන්නවා. මේ ප්‍රතිචාරය සංගීත ආගනකට ලැබෙන එකක් වෙනවායි. භාවනාවකට ලැබෙන එකක්. අත්පිඩි ගහලා හැනගන් එකයි. ඒ ප්‍රධානියෙක් ප්‍රධාන

ආරාධනයක් පසුව ඒ බව කිව්වා. සංගීතය භාවනා-වක්. ශාන්තියක්. මේක හරියට කලාත් හැද රෝගීන් වැනි රෝගීන් සියට සියක් පුළු කළ හැකියි කියලා මම විශ්වාස කරනවා.

ඵලය රෝගීන් සුචපත් කළ අවස්ථා පිළිබඳ ඔබට අත්දැකීම් තිබෙනවාද? රෝගීන් සුචපත් කිරීමේ අවස්ථාවලට යාපුවම සමීකර්තවෙන්න මට මෙහෙත් අවස්ථාවක් ලැබිලා හැ. එක් වෙලාවකට මගේ සංගීත භාවනා සං-යුක්ත හැරිය ඉල්ලා ගන්න, රෝගීන් සුචපත් කිරීම පැහැන යොදාගන්න. පසු අවස්ථාවක මම ඒ වෙලා-නවරාගනගේ ඇතුළුවම ඔහු කීවා ඉතාම සාර්ථකයි. හැරිය ආපසු දෙන්න නම් බෑ. තවදුරටත් යොදාගන්න ඕනෙයි කියලා.

සංගීතය භාවනාවක් නම් මිනීම සංගීත ශාණ්ඩයක් යොදාගනිමින් මේ භාවනාව කරන්න පුළුවන්ද කියන ප්‍රශ්නයක් මතු වෙන්නේ? මිනීම සංගීත ශාණ්ඩයකින් පුළුවන්. මම මෙතකදී ඇතුළා විශ්ව මිනීමක් හාත් කියන සංගීතඥයා ගිරාරය යොදාගනිමින් සංගීත භාවනාවක් කරනවා. ඔහුගේ වාදනය තුළ ජේල් වැනි කිසිම දෙයක් ඇතුළත් නැ. අපි දන්නවානේ ජේල් ඇහෙන්නේ

සංවාද සිටින සහ ජායාරූප ශ්‍රීලාල් සෙනෙවිරත්න

හැකිව ගිරාරයක් ගහන බැහැ කියලා. ඔහු ගිරාරය තබාගෙන සිටි ආකාරයක් වෙනස්. ඔය වගේම සිකාරය යොදාගෙන කළ සංගීත භාවනාත් තියනවා. මිනීම ශාණ්ඩයක් යොදාගනිමින් සංගීත භාවනා කළ හැකියි. අවශ්‍ය වන්නේ එය සිදුකරන සංගීතඥයාගේ ඔහුගේ විශ්වාසය වගේ මම මේ කල්හේ භාවනාවක් කියලා. භාවනාවක් කියන්නේ ගින එකක් කිරීමටනේ. ගින එකකින් කරන